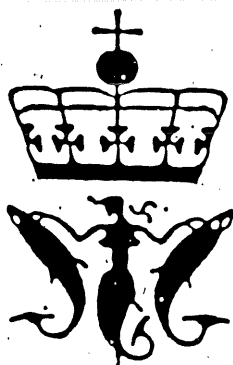

ÅRSMELDING 1988

3 APR. 1989

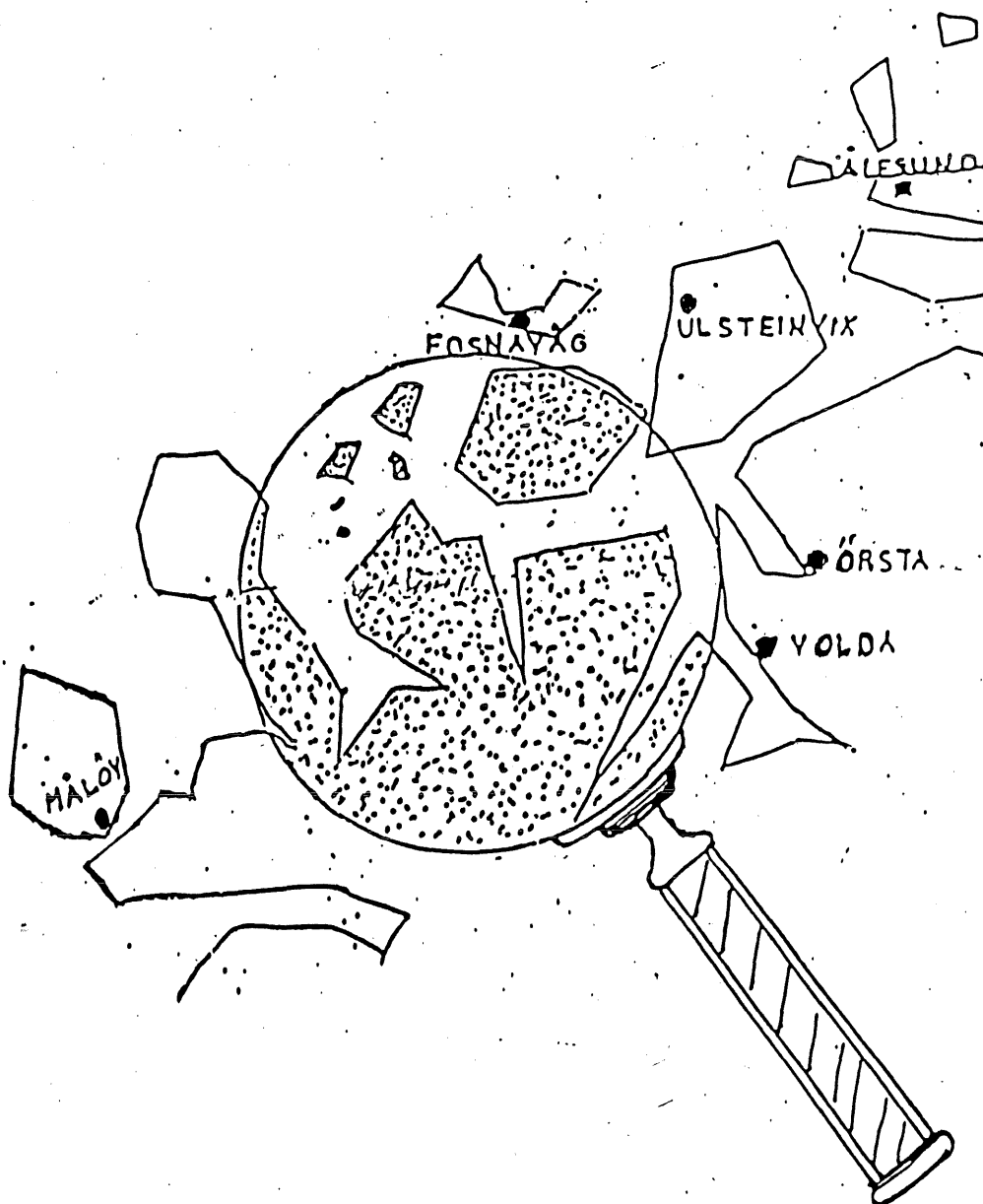

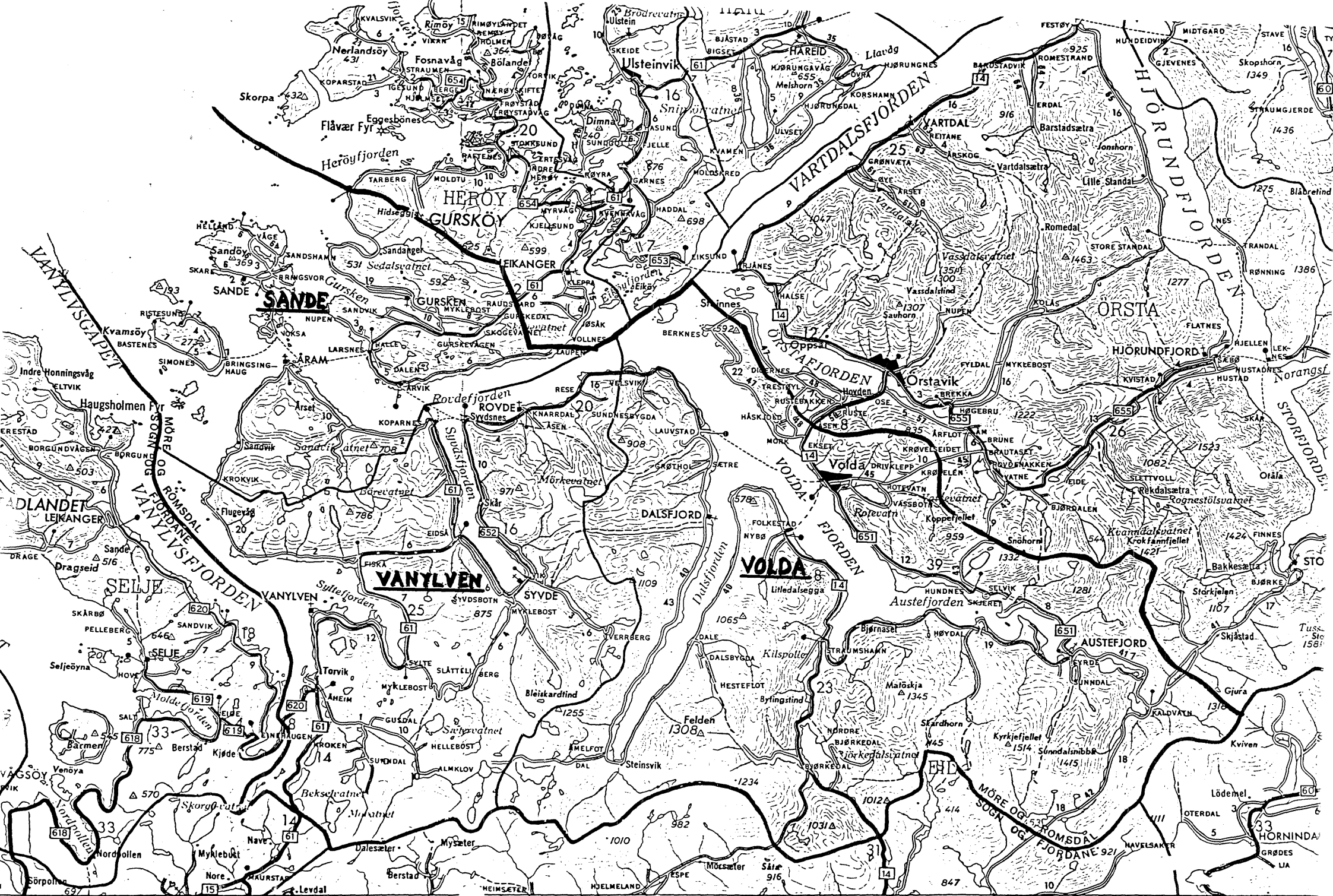
FISKERIRETTLEIAREN

SANDE

VÅNYLVEN

VOLDA

INNHALDSOVERSIKT

Kapitel 1. Rettledningstjenestens virksomhet og funksjon.

- 1.1 Kontoret
- 1.2 Personalet
- 1.3 Korrespondanse
- 1.4 Møtevirksomhet/viktigste prosjekter
- 1.5 Deltagelse i utvalg, nemder, råd og komitèer
- 1.6 Tjenestereiser utanfor rettledersonen
- 1.7 Fiskerinemnda
- 1.8 Møtevirksomhet i nemnda
- 1.9 Viktige fiskerinemndsaker
- 1.10 Administrative erfaringer med tjenesten i beretningsår

Kapitel 2. Sysselsettingen i fiskerinæringen.

- 2.1 Fiskermanntalet
- 2.2 Sysselsettingen i foredlingsleddet
- 2.3 Sysselsettingen i oppdrettsnæringen
- 2.4 Virksomhet som er avledet av fiskerinæringen
- 2.5 Fiskerinæringens totale sysselsetting
- 2.6 Ytelsar frå garantikassen for fiskere

Kapitel 3. Fiskeflåten.

- 3.1 Merkerregisterdata
- 3.2 Distriktsvis fordeling av fiskeflåten
- 3.3 Konesjonsbilde for kommunen.

Kapitel 4. Foredlingsleddet.

- 4.1 Fiskebedriftene
- 4.2 Råstoff, produksjon, kvantumsutvikling

Kapitel 5. Fiskeoppdrett/akvakultur.

- 5.1 Opprettsdata (tonn rund vekt, 1.000 kr.)

Kapitel 6. Låne- og finansieringskilder.

- 6.1 Statens Fiskarbank
- 6.2 Andre låne- og finansieringskilder

Kapitel 7. Tiltaksplaner/tiltaksidéer.

Kapitel 8. Oppsummering/status.

TRYKT: MARS - 89.

Inge Remøy

1.0 RETTLEIINGSTENESTA SI VERKSEMD OG FUNKSJON.

1.1 KONTORET.

Kontoret dekkjer kommunane Sande og Vanylven, og frå 1/8-87 også Volda kommune. Hovudkontoret er i andre høgda i "Gamlebanken" på Larsnes. Gamlebanken ligg like ved Sande Rådhus og er kommuna sin eigedom.

I tillegg har ein kontorlokale i kjellaren i Vanylven Rådhus, Fiskåbygd. Kontoret er ope kvar dag frå 0800 til 1545. Sidan kontoret er einmannsbetjent vil ikkje begge kontorlokale verte betjent samtidig. Fast betjening av kontoret i Vanylven er kvar fredag. Dette gjeld frå og med 1987. Tidlegare var fast dag tirsdag. Endringa vart gjort for å tilrettelegge for møte i tekniske utvalg i kommuna.

Hovedkontoret vert dermed betjent alle dagar unntatt fredag. Frå 1.august 1987 vart rettledningsdistriktet utvida til også å gjelde Volda Kommune. Endringar i kontorrutinene er ikkje gjort. Volda er tiltenkt betjent frå begge kontor.

1.2 PERSONALE.

Fast bemanning er fiskerirettleiar. Kontoret har ikkje hatt andre tilsette i meldingåret.

(Kontoret vart utstyrt med automatisk telefonsvarar i 1986.)

(Kontoret vart utstyrt med PC i 1987)

Frå slutten av september har kontoret hatt ein person frå arbeidskontoret under ordninga med praksisplass for ungdom.

1.3 KORESPONDANSE.

Registeret for utgåande brev hadde 70 registreringar. Dette er 9 mindre enn året før. Registreringane gjeld kun for brev som kontoret har hatt til behandling. Inngåande post er ikkje registrert, det er heller ikkje utgåande post som forsendelsar av informasjon, søknadsskjema, møte innkalling eller referat til medlemmer og andre.

Kontoret held fast fylgjande tidsskrift. Sunnmørsposten (dagsavis), Fiskeribladet og Fiskaren (to utg.i veka). Lokalavisene Vestavisa (Vanylven), Vestlandsnytt (Sande) og Møre (Volda), alle to utgaver i veka. Ellers månedsbladet Norsk Fiskeoppdrett og Fiskeridirektoratets Fiskets Gang.

Kontoret mottek alle rundskriv og direktiv (j.meldingar) frå Fiskeridirektøren/Fiskeridirektoratet, skriv og meldingar frå Garantikassa for Fiskarar. I tillegg informasjon frå offentlege isstitusjonar og private bedrifter innan næringa.

Informasjonen frå kommunene, sakspapir til møter i Tekn. utvalg, Hamnestyre, og Formannskap utgjer også ein betydeleg del papir. Etter beregning synest kontoret å ha sendt ut omlag 900 brev og mottekje omlag 1300 forsendelsar.

1.4 MØTEVERKSEMD/VIKTIGASTE PROSJEKT.

Fiskerirettleiaren har deltekje på tiltaks- og næringsmøter som har vorte halde i kommunene, tre slike møter er noterte, eit i kvar av kommune. Møta har vesentleg vore haldne etter arbeidstid. I samband med grunnskulen sin kontakt med yrkeslivet har Fiskerirettleiaren vore på kontaktmøte med ein skule i Sande og ein i Vanylven. Rettleiaren har registrert 19 bedriftsbesøk/synfaringar i -88.

1.5 DELTAKING I UTVAL, NEMDER, RÅD OG KOMITEAR.

Møteplikt/rett til tekniske utvalg førte til deltakelse i 4 møter i Sande, 3 i Vanylven og 3 i Volda i beretningsåret. 1 møte i Sande Hamnestyre.

Ved endring av hamnelova er Rettleiaren gitt rett/plikt til møte også i hamnestyret.

1.6 TENESTEREISER UTANFOR RETTLEIARSONA.

Samling i Kristiansund-N, Garantikassen 25-27/4.

Kontormøte med Fiskerisjefen 14/1, 26/2 og 22-23/9 i Alesund.

Ferievikar for rettleiaren i Herøy 12-19-26/7.

Oppdrag for Fiskerisjefen 19-20/1, 26-27/1, 9/3, 5-6/7, 22/11 og 20/12.

Sunnmøre Fiskarlag, Årsmøte, Alesund 11-12/11.

1.7 FISKERINEMDER.

Fiskerinemdene er valde for perioden 1988 - 1991.

SANDE FISKERINEMD.

1. Gabriel Muren, 6083 Haugsbygda.	Formann.
2. Oddleif Vorren, 6089 Sandshamn.	N.formann.
3. Asbjørn Sætrevik, 6149 Åram.	Medlem.
4. Einar Beitveit, 6087 Kvamsøy.	Medlem.
5. Bård Muren, 6077 Gjerdsvika.	Medlem.

VARAMENN: (personlege)

1. Johann Knotten, Gurskebotn.
2. Sverre Voksøy, Sandshamn.
3. Martin Nystøyl, Åram.
4. Leif Slettestøl, Kvamsøy.
5. Steinar Gjerde, Gjerdsvika.

VANYLVEN FISKERINEMD.

1. Magnar Voldsund, 6140 Syvde.	Formann.
2. Knut M. Myklebust, 6140 Syvde.	N.formann.
3. Magnar Voldsund, 6140 Syvde.	Medlem.
4. Arthur Wik, 6130 Rovde.	Medlem.
5. Kåre Krokvik, 6143 Fiskåbygd.	Medlem.

VARAMENN: (Personlege)

1. Inge Reite, Syvde.
2. Edvin Takset, Eidså.
3. Elias Øvregard, Syvde.
4. Per Berge, Slagnes.
5. Martin Sekkingstad, Sylte.

VOLDA FISKERINEMD.

Arne Eidset, 6120 Folkestadbygd.	Formann
Rasmus S. Straume, 6120 Folkestadbygd.	N.formann.
Gunnar Gjersdal, 6133 Lauvstad.	Medlem.
Erik P. Ulvestad, 6100 Volda.	Medlem
Nelly Yksnøy, 6100 Volda.	Medlem.

VARAMENN: (Ikkje personlige)

1. Harald Bjørkedal, Austefjorden.
2. Jørgen Bjerkvik, Volda.
3. Einar Magnussen, Lauvstad.
4. Bente Søvik, Lauvstad.
5. Emil Olsen, Volda.

NB. Statens Fiskarbank si takstnemd, sjå del 6 i Arsmeldinga.

1.8 MØTEVERKSEMD I NEMDENE:

På grunn av medlemene sin aktivitet i fiske har nemdene vanskar med samling. Dette gjeld serleg for vårsesongen og Sande Fiskerinemd har serleg hatt vanskar. Ein har forsøkt løyse dette ved administrativ behandling og seinare referert i nemda. Vanskane har for det meste vore at både formann og n.formann har hatt forfall.

SANDE FISKERINEMD:

Det vart halde 5 ordinære møte Det vart behandla 19 ordinære saker, framlegg til fiskarmanntal og klagebehandling av fiskarmanntalet. Det vart referert 54 saker/brev.

VANYLVEN FISKERINEMD:

Det vart halde 5 ordinære møter. Det vart behandla 8 ordinære saker og 35 referatsaker/brev, rullering og klagebehandling av fiskarmanntalet.

VOLDA FISKERINEMD:

Det vart halde 4 ordinære møte. Det vart behandla 3 ordinære saker og 20 referatsaker, ellers rullering av fiskarmanntalet og klagebehandling.

Samla hadde nemdene fylgjande aktivitet:	1988	1987
Ordinært behandla saker.	30	23
Referatsaker/Kurantbehandling	119	71
SUM	149	94

Dette viser ein markert auke i aktiviteten for kontoret.

1.9 VIKTIGASTE FISKERINEMDSAKER:

SANDE FISKERINEMD:

25 søknader til Fiskarbanken om finansiering.
2 søknader om konsesjon i fiske.
6 søknader om erhvervsløyve til fiskefartøy.
9 søknader om oppdrettsløyve.
5 forespørdsalar frå garantikassa.
7 behandlingar til kommunale planar.

VANYLVEN FISKERINEMD:

8 søknader til Fiskarbanken om finansiering.
7 søknader om oppdrettsløyve.
1 søknad om fiskekonsesjon.
1 søknader om erhvervsløyve.
0 forespørsel frå Garantikassa.
2 uttale vedrørende komm.planar.

VOLDA FISKERINEMD:

9 søknader om oppdrettsløyve.
6 uttalar til komm.planar.
Rullering av Fiskarmanntalet og klagebehandling.

1.10 ADMINISTRATIVE ERFARINGAR MED TENESTA I MELDINGSÅRET.

Arbeidsmengda syner auke frå 1987. Auken er på alle felt i næringa. Størst auke er på henvendelsar til Statens Fiskarbank. Nokre av tilskotsordningar som fall bort for 1987 vart innførde i 1988 igjen. Kommunene har prioritert planarbeidet i 1988 og det har medført meir planarbeid også for Rettleiaren.

Budsjettet for kontoret vart redusert for 1988 idet Volda kommune vart underlagt kontoret sitt budsjett uten den relle auke som avstanden til kommuna vil belaste regnskapet. Vi har prøvd å halde minimumsaktivitet innafor ansvarligheit, men det førte likevel til overskridingar. Dette vesentleg på grunn av at 1987 som var basis år for budsjettet var eit uvanleg lite aktivt år for kontoret mens aktiviteten har auka i 1988.

Over dei tre siste år har saker til nemda vorte behandla administrativt i aukande grad. For meldingsåret har berre omlag ein tredjedel av sakene vore ordinært behandla i møter. Det er tekje kontakt med formann eller enkeltmedlemmer i nemdene i alle saker. Det vart halde 5, 5 og 4 møter i nemdene. To av desse møtene er pålagte etter fiskarmanntalet, rullering og klagebehandling. Ein vil derfor tilkjenne at ein finn vidare reduksjon av møtehyppigheit betenkjeleg.

Oppmøte i tekniske utvalg har for meldingsåret vore heller lite. Utvalga har omlag 20 møter kvar. Rettleiaren har møtt i 4, 3 og 3 av desse møter. Grunnlaget for å møte har vore når utvaget har til behandling fiskerisaker.

På grunn av at kommunene sine hamnedistrikt ikkje er klarerte har dei kommunale hamnestyre hatt liten aktivitet. Med slik klarering og Rettleiaren sin nye møterett/plikt vil ein vente auka fram møte i desse.

Ein vart oppmoda frå Fiskeridirektoratet om å nytte høvet for gratis hjelp til kontoret gjennom arbeidskontoret sine tiltak for ungdom. Vi fikk inn slik hjelp frå slutten av september. Dette førte til større aktivitet på kontoret som igjen førte til større driftskostnader og budsjett-sprekk. Om det barberte budsjett skal haldast vil ein måtte sei frå seg slik hjelp.

Ein har ikkje mottekje klage eller vellåte på kontoret sine vegne i beretningsåret. Om kontoret har fungert godt eller dårlig er vi ikkje istand til å vurdere då ein manglar grunnlag. Ein vel derfor å tru at det har fungert tilfredstillande.

2.0 SYSSELSETTINGA I FISKERINÆRINGA.

2.1 FISKARMANNTALET.

Alle komuner skal sette opp manntal over fiskarar og fangstfolk. Fiskerirettleiaren er manntalsfører i Sande og Vanylven, og frå 1/8-1987 også Volda kommune.

Manntalet er delt i blad-A og blad-B. Blad-A er for fiskarar med fiske som tilleggsyrke, blad-B som hovudyrke. Fiskarane sine sosiale rettar er baserte etter status i manntalet. Blad-B gir fulle rettar, mens blad-A gir sterkt reduserte rettar. I prinsipp er det berre manntalsførde som oppnår status til fiskarane sine rettar etter lovverket. Det er derfor viktig for fiskarar å verte innførde i manntalet. Det er fiskarane sjølve sitt ansvar å melde seg for manntalet både inn, ut og andre endringar. (f.eks. flytting).

OVERSIKT OVER FISKARMANNTALET MED ALDERSGRUPPERING VED UTGANGEN AV ÅRET, 1984, 1986, 1987 OG MELDINGSÅRET. (noko redusert for Volda).

SANDE

Tekst./Gruppe	<20	<30	<40	<50	<60	<67	<70	>70	SUM
Blad-A 1984	0	0	0	2	1	8	2	10	23
Blad-A 1986	0	0	0	2	3	9	2	10	26
Blad-A 1987	0	0	0	0	1	12	4	11	28
Blad-A 1988	0	0	1	0	2	14	3	12	32
Blad-B 1984	22	73	37	38	30	13	2	0	215
Blad-B 1986	28	77	37	40	30	11	2	1	226
Blad-B 1987	23	91	32	39	35	8	0	0	228
Blad-B 1988	22	77	35	39	32	6	0	0	211

VANYLVEN

Blad-A 1984	0	0	0	1	1	2	3	5	12
Blad-A 1986	0	0	0	2	3	0	2	6	13
Blad-A 1987	0	0	0	2	2	0	1	7	12
Blad-A 1988	0	0	0	0	1	0	0	8	9
Blad-B 1984	13	36	30	21	19	4	0	0	123
Blad-B 1986	20	49	30	24	21	4	0	0	148
Blad-B 1987	22	57	26	26	18	7	1	0	157
Blad-B 1988	14	56	23	26	16	8	2	0	145

VOLDA

Blad-A 1984									6
Blad-A 1986									2
Blad-A 1987	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Blad-A 1988	0	0	1	2	3	1	0	1	8
Blad-B 1984									60
Blad-B 1986									75
Blad-B 1987	10	34	13	13	5	2	1	0	78
Blad-B 1988	8	40	13	13	4	2	0	0	80

Endring over desse siste år er: blad-B.

Antal fiskarar:

Sande 1984-86 auke 11 personar, 86-88 minke 15 pers.
 Vanylven --- auke 25 --- , --- minke 3 ---
 Volda --- auke 15 --- auke 5 ---

Prosentvis aldersfordeling av fiskarar under 40 år viser:

Sande	1984	61%	1987	64%	1988	64%
Vanylven	1984	64%	1987	67%	1988	64%
Volda			1987	73%	1988	76%

Liknande vurdering for fylket viser for 1987 64%

Dette er då for fiskarar med fiske som hovudyrke, blad-B og viser ei god utvikling for fisket, men kvar vert eldre fiskarar av.

Rekruttering kan ein få eit bilde av ved å måle dei yngste gruppene (under 30 år) mot summen. Under 30 år viste>

Sande	1984	44%	1987	50%	1988	47%
Vanylven	1984	40%	1987	50%	1988	48%
Volda			1987	56%	1988	60%

Dette skulle tilsei betring i rekrutteringa til yrket.

VED GARANTIKASSEN FOR FISKARAR ER INNTEKT OG DRIFTSTID REGISTRERT.

For dei fire siste år som er klar viser registreringane.

-----SUM-----			*FISKARAR REG*		*-----GJENNOMSNIITT--*		
ÅR	Driftsd.	Innt.	GFF.	F.mannt.	Driftsd.	Innt.	ÅR Innt.DAG
SANDE							
1983	47.704	20.686.080	233	231	205	88.781	433
1984	47.794	22.451.633	235	238	203	95.539	471
1985	41.966	22.425.642	222	224	189	101.016	534
1986	45.582	29.330.263	241	232	189	121.702	644
1987	47.400	29.182.412	248	235	191	117.710	616
VANYLVEN							
1983	27.588	15.929.810	138	121	200	115.433	577
1984	29.867	16.116.491	162	135	184	99.485	541
1985	29.557	17.873.672	165	139	179	108.325	605
1986	32.457	20.648.003	185	148	175	111.611	638
1987	35.170	25.041.976	189	143	186	132.497	712
VOLDA							
1983	11.923	5.003.482	68	55	175	73.581	420
1984	Oppgave manglar.						
1985	14.026	7.830.616	86	78	163	91.054	559
1986	14.797	9.248.942	99	75	149	93.424	627
1987	15.127	11.122.623	91	68	166	122.227	736

Arbeidskompensasjonen per dag i gjennomsnitt har auka frå 1983 til 1987: Sande 183,-, Van. 195,- Volda 316,- Gj.sn. 231,-

SYSSELSETTINGA I FISKE/FANGSTLEDDET 1987 1988

SANDE

Fiskarmanntalet blad-B (et årsverk)	228 årsverk	211 årsverk
" " " " blad-A (1/3 årsverk)	9 årsverk	11 årsverk
<u>SUM SANDE</u>	<u>237 årsverk</u>	<u>222 årsverk</u>

VANYLVEN

Fiskarmanntalet blad-B (et årsverk)	157 årsverk	145 årsverk
" " " " blad-A (1/3 årsverk)	4 årsverk	4 årsverk
<u>SUM VANYLVEN</u>	<u>161 årsverk</u>	<u>149 årsverk</u>

VOLDA

Fiskarmanntalet blad-B (et årsverk)	78 årsverk	80 årsverk
" " " " blad-A (1/3 årsverk)	1 årsverk	3 årsverk
<u>SUM VOLDA</u>	<u>79 årsverk</u>	<u>83 årsverk</u>

2.2 SYSSELSETTINGA I FISKEFOREDLINGA.

(For nærare oversikt sjå kap.4.1.)

SANDE

Årsverk 1984	25	
Årsverk 1985	28	Tilsette: 24 kvinner 13 menn.
Årsverk 1986	27	Tilsette: 25 kvinner 11 menn.
Årsverk 1987	25	Tilsette: 25 kvinner 8 menn.
Årsverk 1988	23	Tilsette 25 kvinner 7 menn.

VANYLVEN OG VOLDA HAR IKKJE FISKEFOREDLING

2.3 SYSSELSETTINGA I FISKEOPPDRETT.

(For nærare oversikt sjå kap. 5.1.)

SANDE

1984	7 årsverk
1985	7 årsverk
1986	7.5 årsverk
1987	9,0 årsverk
1988	10,7 årsverk

VANYLVEN

1984	9 årsverk
1985	9 årsverk
1986	15 årsverk
1987	20 årsverk
1988	21.5 årsverk

VOLDA

1986	27 årsverk
1987	33 årsverk
1988	41.5 årsverk

2.4 VERKSEMD AVLEIDD FRÅ FISKERINÆRINGA.

LINEEGNESENTRALAR.

To lineegnestasjonar kom i drift i Sande kommune i 1986. Sandshamn Lineegnesentral med John Longva som kontaktmann og Åramsundet Lineegnesentral ved Per Inge Nystøyl. Sandshamn med 6 tilslutta fartøy og Åramsund med 4 tilslutta fartøy. Sandshamn sentral kom igang juli-86 og ut året vart det vatna 159.500 krok med fangst 24.720 kg. fisk. Åramsund sentral kom igang i oktober-86 og ut året vart det vatna 258.400 krok med fangst 19.727 kg fisk. For 1987 og 1988 har ein ikkje pålitelege tal for aktiviteten ved dei to sentralane, men begge har vore i aktivitet. Oversikt over alle egnesentralar i fylket er gitt i Fiskerisjefen si årsmelding. Det alt vesentlege av egninga er sjølvvegna slik at det har foreløbig gitt lite tillegg i sysselsetting. For dei tilslutta fiskarane har betra arbeidsforhold og samarbeid gitt betre effekt i drifta.

ANNA VERKSEMD I SANDE

Den vesentlege verksemd avleidd frå fiskerinæringa i Sande er dei 3 mekaniske verksted som stort sett har fått sine oppdrag frå fiske ved bygging, ombygging og reparasjonar av fiskefartøy. Plastteknikk er engasjert i oppdrag for fiskeoppdrett, Pla-Ny innan plast og pressenning og Sande Regnskapskontor, Sparebankregnskap innan regnskap. I årsmelding for 1986 vart det forsøkt tallfeste den sysselsettingseffekt og økonomisk bidrag desse bedrifter gir til Sande og Vanylven avleidd frå fiskerinæringa. Slik oppset vart og gjort i 1984. Ein har ikkje fortsett med slike oppsett.

AVLEDA VERKSEMD I VANYLVEN OG VOLDA

Utanom administrasjon og regnskap for fartøya tilhøyrande kommunen har Vanylven lite sysselsetting frå fiske/fangst. Sjølvpakkinga ved Skorge og Bjørge Fiskeoppdrett gir noko deltids arbeid i pakkeseongen. Volda har aktivitet i ei større fiskemat bedrift. Denne tok tidlegare sitt råstoff direkte frå fiskar og var dermed karakterisert som fiskeforedlingsbedrift. Inntaket kjem no frå annenhånd. Ellers er slakting og pakking av oppdrettsfisk ved Norsk Ørettoppdrett einaste aktivitet frå fiske .

2.5 FISKERINÆRINGA SIN TOTALE VERKNAD 1988.

SANDE KOMMUNE.

Sysselsett i fiske	222	(Kap.2.1)
Sysselsett i fiskeforedling	23	(Kap.4.1)
Sysselsett i fiskeoppdrett	10,7	(Kap.5.1)
<u>SUM SANDE 1988</u>	<u>255,7</u>	<u>*</u>

ØKONOMISK BIDRAG TIL SANDE

Fiskarinntekt 1987	Kr. 29.182.412,-
Omsetn.Fiskeind.-88	Kr. 11.800.000,-
Omsetn.Fiskeopp.-88	Kr. 12.300.000,-
<u>SUM-88</u>	<u>KR. 53.282.412,-</u>

VANYLVEN KOMMUNE.

Sysselsett i fiske	149	(Kap. 2.1)
Sysselsett i Fiskeforedling	0	(Kap. 4.1)
Sysselsett i fiskeoppdrett	21,5	(Kap. 5.1)
<u>SUM 1988</u>	<u>170,7</u>	

ØKONOMISK BIDRAG TIL VANYLVEN

Fiskarinntekt 1987	Kr. 24.041.976,-
Omsetn. Fiskeoppdrett-88	Kr. 22.000.000,-
<u>SUM 1988</u>	<u>KR. 46.041.976,-</u>

VOLDA KOMMUNE.

Sysselsett i fiske	83	(Kap.2.1)
Sysselsett i oppdrett	41,5	(Kap.5.1)
<u>SUM 1988</u>	<u>124,5</u>	

ØKONOMISK BIDRAG TIL VOLDA.

Fiskarinntekt 1987	Kr.11.122.623,-
Omsetn.Fiskeoppdr.1988	Kr.51.300.000,-
<u>SUM 1988</u>	<u>KR.62.422.623,-</u>

Statestikk og tal som visast i dette avsnitt tilseier at fiskerinæringa har stor betydning for alle kommunar. For Sande kan fiskerinæringa seiast vere hovudgrunlaget for næringslivet.

2.6 YTELSAR FRÅ GARANTIKASSEN FOR FISKARAR

Arbeidsløysetrygd, Garantilott og Ferietilskot.

Ytelsar tilført distriktets kommuner, samanligna med fylket og landets gjennomsnitt mot fiskarmanntalet blad B.

ÅR F.mannt. A-trygd G-lott Ferietilsk. SUM Gj.snitt.

SANDE

1981	239	60.602	231.600	315.611	607.813	2.542
1982	267	144.754	306.800	499.782	951.336	3.563
1983	213	124.955	578.600	500.886	1.207.441	5.669
1984	215	228.435	447.400	530.209	1.206.044	5.610
1985	201	240.684	380.700	562.875	1.184.259	5.892
1986	226	220.410	746.200	545.902	1.512.512	6.693
1987	228	228.408	468.100	466.800	1.163.308	5.102

VANYLVEN

1981	128	112.098	158.500	164.292	434.890	3.289
1982	137	195.779	115.500	253.332	564.611	4.121
1983	110	135.805	184.000	304.140	623.945	5.672
1984	123	105.818	129.000	292.855	528.573	4.004
1985	129	134.664	196.200	315.305	646.169	5.009
1986	148	215.574	95.600	362.992	674.166	4.555
1987	157	293.322	226.700	325.152	845.174	5.383

VOLDA

1983	60	37.052	78.900	97.199	213.151	3.553
1984	60	85.318	119.900	113.109	318.327	5.306
1985	68	89.280	170.700	120.346	380.326	5.593
1986	75	77.190	169.200	154.986	401.376	5.352
1987	78	102.114	49.800	140.960	292.874	3.755

Landsgjennomsnitt:

1984	7.200
1985	7.900
1986	11.800
1987	9.774

Fylkesgjennomsnitt:

1982	7.164
1983	8.884
1984	6.333
1985	6.432
1986	6.037
1987	5.880

Statestikk for Garantikassen er ikkje klar før mai året etter. Då årmeldinga er ferdig før denne til vil dette ikkje vere nye tal for året 1988.

FISKARMANNTALET.

Bygdavis fordeling av registrerte fiskarar i Sande kommune.

Gjerdsvika				Gurskebotn				Haugsbygda				Larsnes				
A		B		A		B		A		B		A		B		
stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	
1984	1	4	38	18	0	0	15	7	3	13	29	14	5	22	20	9
1986	1	4	33	16	0	0	15	7	3	12	28	14	5	19	19	9
1988	3	9	31	15	0	0	19	9	3	9	27	13	6	19	26	13

Kvamsøy				Sandshamn				Åram				Sande kommune				
A		B		A		B		A		B		A		B		
stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	
1984	4	17	36	17	8	35	47	22	2	9	26	12	23	100	211	100
1986	8	31	41	20	7	27	40	20	2	8	28	14	26	100	205	100
1988	10	31	31	15	8	25	38	18	2	6	33	16	32	100	206	100

FISKÅRMANNTALET.

Bygdavis fordeling av registrerte fiskarar i Vanylven kommune.

	Rovde				Syvde				Eidså				Fiskåbygd			
	A		B		A		B		A		B		A		B	
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%
1984	0	0	4	3	4	33	46	38	1	8	11	9	5	42	29	24
1986	0	0	5	3	4	33	51	36	1	8	16	11	5	42	38	29
1988	0	0	4	3	5	45	45	32	0	0	19	13	5	45	41	29

	Sylte/Slagnes				Åheim				Totalt							
	A		B		A		B		A		B		A		B	
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%
1984	2	17	21	15	0	0	10	8					12	100	140	100
1986	2	17	19	13	0	0	11	8					12	100	140	100
1988	2	18	24	17	0	0	9	6					11	100	142	100

FISKARMANNTALET.

Bygdavis fordeling av registrerte fiskarar i Volda kommune.

	Austefjorden				Folkestadb./Steinsvik				Lauvstad				Volda/Yksnøy			
	A		B		A		B		A		B		A		B	
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%
1986	0	0	12	18	2	100	11	16	0	0	11	16	0	0	32	48
1988	6	67	14	17	2	22	11	16	0	0	11	14	1	11	42	52

													Totalt			
	A		B		A		B		A		B		A		B	
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%
1986													2	100	66	100
1988													9	100	81	100

3.0 FISKEFLÅTEN.

3.1 MERKEREJISTERET.

Oversikt over Sande og Vanylven merkeregister. Antal etter type og størrelse ved utgangen av året og endringar. (Fiskeridirektoratets register)

SANDE

År	Opne	Dekka	Sum	<9m	<12m	<20m	<35m	>35m
1985	33	59	92	48	21	12	7	4
1986	29	59	81	45	16	9	7	4
1987	29	57	79	44	17	11	6	4
Inn 1988	1	3	4	2	0	1	1	0
Ut 1988	2	3	5	2	1	0	1	1
1988	28	57	78	44	16	12	6	3

VANYLVEN

1985	23	25	48	29	13	3	0	3
1986	19	22	41	23	13	2	0	3
1987	18	21	39	22	13	2	0	2
Inn 1988	0	1	1	0	0	1	0	0
Ut 1988	1	2	3	2	0	0	0	1
1988	17	20	37	20	13	3	0	1

VOLDA

1986	18	10	28	16	9	3	0	0
1987	10	10	20	8	9	3	0	0
Inn 1988	0	0	0	0	0	0	0	0
Ut 1988	0	1	1	0	1	0	0	0
1988	10	9	19	8	8	3	0	0

Retten til å ha fartøy i merkeregisteret er kobla til fiskarmanntalet. Ein må stå i fiskarmanntalet for å ha rett til merkeregistrert fartøy. Den store nedgangen i Volda i 1987 har samanheng med dette.

3.2 BYGDAVIS FORDELING AV FISKEFLÅTEN.

(Eige register)

SANDE

Storleik	Kvamøy	Sandsøy	Gjerdsvik	Gursken	Larsnes	Åram
Over 35 m	2	0	0	1	0	0
20 -35 m	1	0	2	1	0	2
12 -20 m	1	3	3	1	1	1
Under 12 m	7	15	8	15	6	8
SUM 1988	11	18	13	18	7	11
SUM 1987	11	17	14	17	9	11
SUM 1986	11	19	13	16	11	13
SUM 1985	14	24	14	18	11	11

VANYLVEN

<u>Storleik</u>	<u>Syvde</u>	<u>Vanylven</u>
Over 35 m	1	0
20 - 35 m	0	0
12 - 20 m	1	2
<u>Under 12 m</u>	<u>19</u>	<u>14</u>
<u>SUM 1988</u>	<u>21</u>	<u>16</u>
<u>SUM 1987</u>	<u>22</u>	<u>17</u>
<u>SUM 1986</u>	<u>23</u>	<u>18</u>
<u>Sum 1985</u>	<u>27</u>	<u>21</u>

VOLDA

<u>Storleik</u>	<u>Volda</u>	<u>Austefjorden</u>	<u>Folkestad</u>	<u>Dalsfjord</u>
Over 35 m	0	0	0	0
20 - 35 m	0	0	0	0
12 - 20 m	1	0	1	1
<u>Under 12 m</u>	<u>3</u>	<u>8</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
<u>SUM 1988</u>	<u>4</u>	<u>8</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
<u>SUM 1987</u>	<u>5</u>	<u>8</u>	<u>3</u>	<u>4</u>

BESKRIVELSE AV FLÅTEN OG AKTIVITETSOMRÅDE

SANDE

Den eine fabrikktrålar som er registrert i kommuna er dreven frå selskapet sin base i Ålesund. Fartøyet vart utskift med nybygg ved årsskiftet, på 67,4 m lengde.

5 autolinefartøy er heimehøyrande og drevne i/frå kommuna. Dette er havgåande fartøy i 30-35 meters lengde. Alle desse fartøy er eldre fartøy som trass godt vedlikehold kan få vanskar med fornyelse for vidare effektiv drift. Sviktande driftsgrunnlag angående ressursane desse beskattar og samstundes svak prisutvikling medfører frykt for dårlige utsikter den næraste framtid. Alle fartøy burde hatt hovudfornyning for å styrke konkurranseevnen, men utsikten tilseier forsiktigheit. Samla tilførte desse fartøy omlag 30 million kroner i økonomisk bidrag til Sande og ein arbeidsinnsats i fiske på omlag 70 årsverk.

Den store kystfiskefartøygruppa utgjer 6 fartøy (Snurrevad) mellom 15 og 27,5 meter. Denne gruppe sysselset omlag 25 personar i fiske.

Meldingsåret var eit uvanleg svakt år for desse då fangstmuligheitene svikta over omlag 3/4 av året. Forsøk i å finne alternativ aktivitet slo heller ikkje til.

Ressursgrunnlaget for denne gruppe er bestandsmessig svak, men fangstmuligheitene kan ventast betre enn dei siste år då ein ventar at fisken vil endre vandringsmønster mot tidlegare mønster.

Den mindre kystfiskefartøy-gruppe utgjer storparten av merkeregisteret, 66 stk. Denne driv kystfiske i distriktet med line, garn, not og snøre. Storparten er ikkje heilårsdrevne slik at sysselsettingsmessig utgjer dette omlag 10-12 årsverk. Drifta er ellers ujamn så ein har vanskar med tallfesting. Samla gir etter denne oversikt fiskeflåten i Sande sysselsetting for omlag 137 personar på årsbasis.

Vanylven.

Eit større fiskefartøy er heimehøyrande i Vanylven ved utgangen av året. Dette sysselset omlag 14 personar. Fartøyet driv ringnot og kolmuletrål. 1988 var eit godt år for fartøyet.

Ei gruppe på 4 mindre notfartøy er heimehøyrande i Vanylven. Desse driv fiske etter brisling, sei og sild og delvis og deltek i vårtorskefisket med garn. Desse fartøy er heilårsdrevne og utgjer omlag 10 arbeidsplassar på årsbasis. Desse hadde eit rimeleg bra årsresultat i 1988.

Den øvrige fiskeflåte som er registrert i merkeregisteret som utgjer 32 fartøy er mindre kystfartøy. 3 av desse er drevne på heilårsbasis, dei øvrige har ujamn aktivitet som er heller liten. På årsbasis vil aktiviteten utgjere omlag 6-8 årsverk for denne gruppe.

Samla utgjer dermed etter denne oversikt aktiviteten i fiskeflåten ved årskiftet omlag 32 årsverk.

Volda

Merkeregisteret for volda tel 19 fartøy. Dette er berre mindre fartøy. To fartøy er heilårsdrevne. Dette er eit notlag som driv notfiske etter brisling og sild. Den øvrige flåte har ujamn og heller liten aktivitet. Samla vil sysselsetting av flåten utgjere omlag 8-10 årsverk.

3.3 KONSESJONSBILDE FOR KOMMUNANE.

<u>Konsesjonstype</u>	<u>Sande</u>	<u>Vanylven</u>	<u>Dreve i komb.med.</u>
Fabrikktrål (Torsk)	1	0	
Industri-trål	4	0	Snurrevad/Reketral.
Ringnot	0	1	Kolm.trål
Brisling	0	3	Seinot/Kystnot/Garn.
Kvalfangst	1	0	Snurrevad
<u>Sum Konsesjonar</u>	<u>6</u>	<u>4</u>	
<u>Antall Fartøy</u>	<u>6</u>	<u>4</u>	

Volda har ein brislingkonsesjon.

Sande vart redusert med ein reketral-konsesjon og ein småtrål-konsesjon i meldingsåret. Begge konsesjonar er i drift i andre distrikt. Frå Vanylven forliste eit fartøy med ringnot og selfangst-konsesjon, erstatningsfartøy er ikkje kome. Dei 4 industri-trål-konsesjonane i Sande er truleg utgått grunna manglande aktivitet etter tildelinga. Av dei 6 konsesjonane i Sande har berre ein vore i bruk i 1988. I Vanylven var alle i aktivitet.

4.0 FOREDLINGSLEDDET.

4.1 FISKEBEDRIFTENE.

I Sande har der vore aktivitet ved desse bedriftene i 1988.

1. J.M.Bringsvor, Sandshamn Salting/tørking.
2. Mykle Preserving, Sandshamn. Fryseprodukt.
3. Sandanger Hermetikk, Gjerdsvika. Hermetikk.

Sandshamnfisk som tidlegare dreiv pakking for Bringsvor A/S har ikkje vore i virksomheit sidan 1985.

I Vanylven er det ikkje foredlingsaktivitet med unntak av Skorge og Bjørge Fiskeoppdrett som har eige pakkeanlegg beregna på sin eigen produksjon. Volda har heller ikkje foredlingsbedriftet med unntak av slakting og pakking av oppdrettsfisk ved Norsk Ørreoppdrett, Lauvstad.

Volda Fiskemat A/S, Mork som tidlegare var karakterisert som foredlingsbedrift i fiskerinæringa har ikkje lenger denne karakteristikk då det går ut på å ta råstoffet direkte frå fiskar gjennom salgslag. Reduksjon av lokale råstofftilførdslar har ført til at bedrifta tek sitt råstoff frå andre mottaksbedrifter i andre distrikt, serleg Nord-Norge. Bedrifta hadde nedgang i omsetninga frå året før, men betre resultat då ein har fått sterk reduksjon i kostnadane. 1988 viste:
Tilsette: 9 menn 1 kv. = 10, Omsetning 8,5 mill.kr. 11 årsverk.

FOREDLINGSBEDRIFTENE I SANDE, AKTIVITETS-OVERSIKT, 1988.

<u>NAMN</u>	<u>TILSETTE</u>	<u>OMSETNING</u>	<u>ÅRSVERK</u>
J.M.Bringsvor	4 kv. 5 m	5,0. mill.	8,0
Mykle Preserv.	6 kv. 1 m	0,8. mill.	3,0
Sandanger Herm.	15 kv. 1 m	6,0. mill.	11,0
SUM 1988	25 kv. 7 m (32)	11,8. mill.	22,0
SUM 1987	25 kv. 8 m (33)	15,6. mill.	25,0
SUM 1986	25 kv. 11 m (36)	20,0. mill.	27,25

Mange av kvinnene er deltidstilsette. Menn er heiltidstilsette.

4.2 RÅSTOFF, PRODUKSJON, KVANTUMSUTVIKLING.

Mangel på råstoff har vore hemmande for aktiviteten. Svikt i sei og torskefisket på våren og uvanleg dårleg ver dei siste månane gav sitt utslag. Svake prisar på eksport-markedet gav ikkje som vanleg aukande prisar ved reduserte tilførsler. Det har vore ein munaleg auke i ferskfisk-eksporten. Dette tilseier at meir av fisken går uforedla til eksport. Ein får dermed redusert aktivitet ved foredlingsbedriftene. Generelt syner overståande oversikt dårleg utvikling for bedriftene, trass stor innsats for å halde aktiviteten oppe. Bedriften er i søk etter nye aktivitetsområde, men markedet er prisbevisst og våre produksjonskostnader høge. Rammevilkår som gir fordelar til andre landsdelar vil og hemme våre distrikt.

BRINGSVOR er eit fiskebedriftskonsern med anlegg i andre kommuner. Innan fiskeforedling har J.M.Bringsvor A/S og Sandshamn fisk A/S vore lokalisert til Sande. Produksjonen har vesentleg vore innan saltfisk/tørrfisk. Dei siste åra har serleg tørrfisk vore inne i ei vanskeleg periode med omsetninga. Dette har ført til store lager som har hemma bedriftene. Saltfisk har hatt litt betre forhold. 1988 gav ikkje betring i desse forhold.

J.M.BRINGSVOR A/S arbeider vesentleg i tradisjonell fiskeforedling salting/tørking. Dei siste to år har bedrifta hatt slakting og pakking av laks frå Bringsvorlaks A/S som er del i konsernet. Dette inslaget har hatt auke i 1988, men den tradisjonelle aktivitet vart redusert, vesentleg på grunn av råstoff. Samla vart aktiviteten redusert med omlag 1 årsverk. Den store reduksjon i omsetning skyldast overgang til leigearbeid i pakking av laks.

SANDSHAMNFISK A/S har ikkje hatt aktivitet sidan 1985.

MYKLE PRESERVING har over fleire år vore inne i omstilling. Bedrifta lanserte nytt produkt i 1986. Ein hadde venta å kome igang med produksjon av dette i 1987. Markedsføring av dette produkt viser positiv utvikling, men synest ta lenger tid enn venta, og fekk ikkje endring i 1988.

SANDANGER HERMETIKK har igjen hatt eit rimelig godt år. Aktivitet er rimelig stabil, men omsetninga vart redusert for 1988. Noko av dette må tilskrivast lite råstofftilgang. Markedet for hermetikk er svært stramt og krev effektiv og rasjonell produksjon, dette synest ha forverra seg i 1988.

OVERSIKT OVER FISK LEVERT TIL BEDRIFTENE I SANDE GJENNOM SUNNMØRE FISKESALGSLAG I 1988.

Fiskeslag	Kvantum kg.	Verdi i Kr.
Akkar	0	0
Blålange/brosme	64.899	375.782
Hyse	31.949	245.292
Kveite/Flyndre	660	3.447
Lange	42.314	462.073
Lyr	1.130	5.603
Sei	186.080	798.965
Torsk	43.341	445.103
Diverse	3.098	17.220
SUM 1988	373.471	2.353.485
SUM 1987	581.950	4.482.945
SUM 1986	585.165	4.373.025

ENDRING I KVANTUM OG PRIS OVER FISK LEVERT TIL BEDRIFTENE I
SANDE GJENNOM SUNNMØRE FISKESALGSLAG. 1981-88.

<u>År</u>	<u>Kvantum ton</u>	<u>Verdi (1000 kr.)</u>	<u>Kvantum</u>	<u>Verdi</u>
1981	2.319	11.853	0	0
1982	1.660	5.968	ned 28%	ned 49%
1983	1.310	6.504	ned 21%	opp 9%
1984	1.110	4.826	ned 15%	ned 26%
1985	515	3.246	ned 54%	ned 33%
1986	585	4.373	opp 14%	opp 35%
1987	582	4.483	ned 0.5%	opp 2,5%
1988	373	2.353	ned 36%	ned 48%

Inntaket av fisk til bedriftene i Sande vart igjen redusert i 1988. Reduksjonen er vesentleg på tradisjonell anvendelse. Prisnivået har vore svakt fallande. Utviklinga er bekymringsfull.

5.0 FISKEOPPDRETT/AKVAKULTUR (HAVBRUK)

5.1 Fiskeoppdrett

Akvakultur er etter lov underlagt et konsesjonssystem. (Oppdrettslova) Ein må derfor ha tillatelse, løyve eller konsesjon for å drive fiskeoppdrett. Dei tre orda betyr i praksis det same. I oversikt som fylgjer er alle medtekne.

KONSESJONSOVERSIKT. (antal)	1988					
	Type	Sande	Vanylven	Volda	S	Va
Matfisk Laks/Aure	3	2	3	0	0	0
Stamfisk Laks/aure	0	1	0	0	0	0
Matfisk Torsk	0	0	1	0	0	0
Åleoppdrett	1	0	0	0	0	0
Matfisk Kveite	4	2	0	1	1	0
Settefisk Laks/Aure	0	5	8	0	0	1
SUM 1988	8	10	12	1	1	1
SUM 1987	10	19	26	5	3	2

Reduksjonen i konsesjonsantalet skriv seg frå inndraging grunna manglande aktivitet. Nesten alle er skalldyrkonsesjonar som vart sletta i 1988.

Bak i meldinga finn ein kart over anleggsplassane som er i drift i distriktet.

AKTIVITETSOVERSIKT HAVBRUK. 1988. (Anlegg i drift)

<u>SANDE</u>	Tilsette	Omsetning	Arbeidsinnsats
Anlegg			
Bringsvorlaks	3	5,4 mill.	3,2 årsverk.
Vestlaks	4	5,7 mill.	5,0 årsverk.
Flatøyfisk (J.Bugge)	2,5	1,2 mill.	2,0 årsverk
Scan-Aal	1	0	0,5 årsverk.
SUM SANDE 1988	10,5	12,3	10,7 årsverk.
Sum Sande 1987	8	12,4 mill.	9,0 årsverk.
Sum Sande 1986	7,5	12,0 mill.	7,0 årsverk.
For 1985 viste liknande oppsett			7,0 årsverk.

I tillegg er Trandal Seafarm, frå Ørsta under etablering av nødlokalitet ved Breivik, Larsnes. Dette er ordinært matfisk-anlegg som får full kapasitet mot avslutninga som er tidsfesta til 1/1-1992. For Sande gav dette sysselsetting med omlag 3/4 årsverk i 1988.

VANYLVEN

Anlegg	Tilsette	Omsetning	Arbeidsinnsats.
Van. Stam og Settef.	8	7,8 mill.	8,0 årsverk.
Skorge og Bjørge f.	4	7,0 mill.	5,5 årsverk.
Starlaks.	3	7,0 mill.	3,5 årsverk.
Rovdefisk	4	0,2 mill.	4,5 årsverk.
SUM VANYLVEN 1988	19	22,0 mill.	21,5 årsverk.
Sum Vanylven 1987	18	16,0 mill.	20,0 årsverk
Sum Vanylven 1986	13	12,5 mill	15,0 årsverk.
For 1985 viste liknande oppsett			<u>9,0 årsverk.</u>

VOLDA

Anlegg	Tilsette	Omsetning	Arbeidsinnsats.
Dalsfj.Fiskeop.	9	15,0 mill.	9,0 årsverk
Steinsvik Laks	15	6,0 mill.	6,0 årsverk
Juvel Laks	6	4,2 mill.	6,0 årsverk
Straume Fiskeop.	4	7,0 mill.	3,0 årsverk
Norsk Ørretoppdr.	4+(15)*	8,0 mill.	10,0 årsverk
Kvangardsneslaks	3	9,8 mill.	4,0 årsverk
Johs. S. Gjerdsdal	2,5	1,3 mill.	2,5 årsverk
Silverlaks	1	0	1 årsverk
SUM VOLDA 1988	44,5 +(15)	51,3 mill.	41,5 årsverk
SUM VOLDA 1987	33,0	19,1 mill.	31,5 årsverk
SUM VOLDA 1986	27	12,3 mill	27,0 årsverk
() * Tilsette ved pakkeanlegget.			*

5.2 MATFISK-OPPDRETT LAKS/AURE I SJØEN.

Alle dei åtte anlegg i distriktet er under utviding frå tidlegare maksimum volum 8000 til 12.000 kubikkmeter. Trass visse vanskar med sjukdom, algar og manet vart det eit godt resultat i dette distrikt. Etter utvidinga av volumet kan ein vente munaleg auke i produksjonen dei komande år. Samla vart produksjonen på landsbasis nesten dubla frå 1987 og dette har gitt negativt utslag på pris og avsetnad mot slutten av året. Milde vintrar dei siste år har gitt utslag i god tilvekst. Det har vore tiltenkt konsesjons-nytildelingar for komande år, men sidan denne del av næringa er undelagt næringsmessig vurdering vil omsetningsutviklinga verte vurdert før ny tildeling. Med basis i utsett smolt og rasjonaliserings-splanar kan ein vente god vekst dei nærmaste år.

5.3 OPPDRETT LAKS/AURE, SETTEFISK.

5 store og 3 mindre anlegg er i drift i distriktet. 5 konsesjonar er ikkje i drift. Nokre av anlegga er i oppstartingsfasen. Grunna stor oppstarting av slike anlegg var det rekna med overproduksjon og dette gav noko utslag mot slutten av salgssesongen. Anlegga i dette distrikt kom seg relativt godt ut av desse problem.

Imidlertid gav desse problem signal om at med nyoppstarting bør ein vente noko med.

I distriktet er det enno vasskjelder som kan utbyggast til slik produksjon, og ved nokre av anlegga kan kapasiteten utvidast så det er grunn å vente vekst i denne del av næringa og.

STAMFISK LAKS/AURE.

Nye forskrifter for stamfisk til Laks/Aure kom i 1986. Etter desse er det to hovuddelingar. Eit opplegg går ut på at eit sentralt avlsråd i oppdrettsforeninga sin regi med fylkesavdelingar får tildelt stamfisk-stasjonar med underanlegg. Vanylvsfisk vart utpeika av dette råd til underanlegg og vil etter systemet få drive avlskonsesjon på 8000 kub.m etter retningslinjer frå avlsrådet. Anlegget er lagt til Slagnesvika, og kom i drift i 1987. Det andre opplegg er at

konsesjons-innehavarar av begge typer i Laks /aure kan søkje om tilleggskonsesjon på 1000 kub.m. for stamfiskoppdrett. Inntil fire søkjarar kan gå saman om et anlegg, ei slik konsesjon har tilfalle Volda. Anlegget i Volda kom i drift i 1988.

Vidare utvikling i denne del kan synest noko uklar enno. Ein vil måtte avvente resultat frå det allereie etablerte om etterspørsel av rogn er stilla før vidare utvikling kan vurderast.

5.4 SKJELLDYR KING.

Interessa for skjelldyrking er relativ lav i distriktet. Dette har vesentleg sin grunn i at økonomien er svak for slikt oppdrett. Etter forsøk som gjorde synest vekstforholda vere gode for blåskjell. Problem med ærfugl er ikkje løyste. For østers synest veksten vere i svakaste laget. Den svake økonomien gjer at innsatsen er svak. Det er utdelte mange tillatelsar i distriktet som ikkje har vore i drift og desse er under inndraging. I 1988 vart dei fleste tillatelsar sletta.

5.5 OPPDRETT NYE ARTAR.

Interessa for nye artar er stor i distriktet. Den største interesse har vore for oppdrett av kveite. Denne interesse vart noko redusert i 1988 då ein frå forskingshald har fått melding om at det synest ta lenger tid før teknikk for yngelproduksjon er funnen. Ellers er det ved søknader vist interesse for torsk, ål, kjempereker, og forsøk med slikt oppdrett er igang eller nær forestående.

Interessa for varmekjære fiskeslag har auka i 1988 då teknikk for resirkulasjonsanlegg synest vere i positiv utvikling. Piggvar og Sea-bream i saltvassanlegg (landbaserte) synest mest aktuelle då desse er høgprisfisk og yngelproduksjon utprøvd. Det største problem vedrørende denne form for oppdrett har vore det behov for tilførsel av varme som har syntes påkrevd. Den siste utvikling tyder på at ved høge konsentrasjonar av fisk og bio-aktive rensefilte vil behovet for varmetilførsel verte sterkt redusert.

Interessa for nye artar er rimeleg fordelt i distriktet og av slik styrke at ein kan vente vekst i anleggsaktivitet innan kort tid.

9 slike konsesjonar er tildelt distriktet og 18 søknader under behandling.

6.0 LÅNE OG FINANSIERINGSKJELDER.

6.1 STATENS FISKARBANK

Statens Fiskarbank er tiltenkt å vere verktøy for politisk styring av fiskerinæringa.

Som statsbank for fiskerinæringa administrerer banken desse ordningar.

LÅN:

1. prioritet lån	rente 11.5%
2. prioritet lån	rente 10.5% (Eldre tilskotsordn.)
Stønadslån	rente 11.5% (Eldre tilskotsordn, 5 års rente og avdragsfritt)
Likviditetslån	rente 11.5% (Støtte til ny tur)
Driftskreditt	rente 11.5% (Eldre ordning)
Redskapslån	rente 11.5%
Rentesubsidielån	rente 8.0% (Til nybygg og omb.)
Investeringsstilskot	Til nybygg med innv. rentesub-lån

STØTTE, TILSKOT: (Etter hovudavtalen med Staten, strukturtiltak)
Kondemnering av eldre uhensiktsmessige fartøy.
Støtte til arbeidsmiljøforbetring ombord.
Støtte til mekanisering av kyst-line-fartøy.
Tilskot til etablering av samarbeids-selskap i fiske.

Oversikt over lånegjeld i St.Fiskarb. kommunevis:

SANDE:

Utestående pr. 31/12-85.	Kr. 26.790.267,-
Utestående pr. 31/12-86.	Kr. 26.427.999,-
Utestående pr. 31/12-87.	Kr. 22.909.727,-
Utestående pr. 31/12-88.	Kr. 30.469.785,-

Innvilga lån 1985	Kr. 10.857.981,-
Innvilga lån 1986	Kr. 3.950.000,-
Innvilga lån 1987	Kr. 4.450.000,-
Innvilga lån 1988	Kr. 4.699.751,-

Søknad om lån 1988 Kr. 15.660.586,-

VANYLVEN:

Utestående pr. 31/12-85.	Kr. 11.004.232,-
Utestående pr. 31/12-86.	Kr. 11.689.997,-
Utestående pr. 31/12-87.	Kr. 14.593.415,-
Utestående pr. 31/12-88.	Kr. 14.715.385,-

Innvilga lån 1985	Kr. 20.000,-
Innvilga lån 1986	Kr. 3.745.000,-
Innvilga lån 1987	Kr. 0,-
Innvilga lån 1988	Kr. 870.000,-

Søknad om lån 1988 Kr. 36.989.890,-

VOLDA

Utestående pr. 31/12.87. Kr. 10.680,-
 Utestående pr. 31/12.88. Kr. 73.330,-

Innvilga lån 1987 Kr. 0,-
 Innvilga lån 1988 Kr. 80.000,-

Søknad om lån 1988 Kr. 0,-

TAKSTNEMDER:

Statens Fiskarbank har kommunalt utnemde takstnemder. For perioden 1988-91 er disse utnemde.

SANDE:

Medlemer	Varamenn
Fredrik Baade, Sandshamn (Form.)	1. Roar Kvamme
Gunnar Gjerde, Gjerdsvika (N.form.)	2. Marvin Longva
Martin Nystøyl, Åram (Medl.)	3. Mindor Gjerde

VANYLVEN:

Per Voldsund, Eidså (Form.)	1. Per Strand
Kåre Krokvik, Fiskåbygd (N.form.)	2. Arthur Wik
Svein A. Nordal, Syvde (Medl.)	3. Petter Knardal

VOLDA

Arne Eidset, Folkestadbygd (Form.)	1. Jarle Dalebø
Olav Meek, Folkestadbygd (N.form.)	2. Oddvar Runde
Petter Åsebø, Volda (Medl.)	3. Arvid Nordstrand

6.2 ANDRE LÅNE OG FINANSIERINGSKJELDER.

DISTRIKTENES UTBYGGINGSFOND har klassifisering av kommunene etter utbyggings-status. Både Sande og Vanylven har utbyggings-status med 25%. Dette tilseier tildeling etter distrikts-skattelova og prioritering i lån og tilskot frå D.U. Fiskefartøy har vore unnatekje D.U.-midlar då desse er mobile anlegg. Ved klassifisering som pionerprosjekt kan desse kome under D.U.-status. Fiskeforedling og fiskeoppdrett har tilgjenge til D.U.-midlar.

Søknader og tilsagn i D.U. går ikkje gjennom vårt kontor. I økonomisk oversyn for 1988 frå Næringsavdelinga i fylker har vi henta desse tal.

SAMLA STØTTE FRÅ D.U. FRAM TIL 1/1-1988			TILDELING 1987	
I heile 1000 kr.				
KOMMUNE	SUM TIL KOMMUNA	SUM FISKE	FISKE	KOMM.
Sande	49.890.	8.192.	2.345	9.502
Vanylven	56.191	6.015	2.050	4.234
Volda	45.277	6.050	0	3.249

Fiskeoppdrett har hatt tilgang til Fiskarbanken og D.U. Den vidare utbygging av oppdrettsnæringa er staten tenkt å styre gjennom INDUSTRIBANKEN. Denne er dermed under innarbeiding som hovudbank for oppdrettsnæringa og har etablert kontor i Ålesund.

LOKALE BANKAR har stor betydning for finansieringa av fiskerinæringa lokalt. Toppfinansiering og driftskreditt vert etter det vi kjenner til stort sett garantert frå lokale bankar for alle prosjekt. Utan slik garanti synest finansiering innan fiskerinæringa vere vanskelig, gjerne serleg for nye prosjekt.

Desse banksamanslutningar har avdelingar i distriktet.
SUNNMØRSBANKEN
SPAREBANKEN MØRE

AKSJE-SELSKAP som selsskapsform vert meir vanleg også innan fiskerinæringa. Finansiering ved kommanditt-innbyding vert også brukt i distriktet i tilknytning til A/S. DISTRIKTSSKATTELOVA sine avsetningar har ikkje vorte tilført fiskerinæringa i distriktet med unntak av lokale avsetningar, så langt vi kjenner til.

7.0 TILTAKSARBEID - PLANAR.

Sande har fått sitt første oppdrettsanlegg for ål. Slik stoda er idag med hensyn til yngel, må denne oppdrettsform vere avhengig av oppdrett av villfanga fisk. I England og Frankrike har ein kunne få tak i villfanga små-ål (Glas-ål). Dei sterke restriksjonar på import av levande organismar er ei hindring for slikt oppdrett. Ein er kjent med at vi har ein villål bestand i distriktet, men den har vore av liten interesse dei siste år. Ein har dermed liten kjennskap til størrelsen av bestanden. Fiskerirettleiaren forsøker no å stimulere interessa for fangst av både stor og liten ål då ein til oppdrett har fått avsetning til interessante prisar. Ein har i tankane å forsøke å få til noko lokal fiske/fangst i ferskvatn for å få litt oversikt over ressursen. Under kultiveringsarbeid i elvane har ein ikkje vurdert om ålen kan vere ein viktig faktor for resultatet av arbeidet. Denne interesse vonar ein vil gi oss informasjon som kan danne grunnlag for vidare arbeid med tanke på å nytte ressursen betre, både til oppdrett og kultivering.

Interessa for oppdrett av andre artar og særleg varmekjære artar har fått oppsving i distriktet. Den viktigaste grunn til dette er at ein meiner å ha erfaring for at ved høge konsentrasjonar av fisk vil både fisk og biofilter avgi varme som ved resirkulasjon vert tilført vatnet. Behov for tilførsel av varme til anlegget synest dermed redusert i forhold til det ein tidlegare trudde. Imidlertid synest slike anlegg å verte svært sårbare for miljøet i anlegget og vil utvilsomt kreve nitid kontroll og høg kompetanse.

I forhold til andre anlegg vil desse som synest verte landanlegg ha lite utslepp, og det utslepp ein har er lett å kontrollere. Ein vil og ha lite vassforbruk, men krav til kvaliteten på vatnet vert høgre.

Kravet til sjøvatnet for dei saltvass-artane ein har i tankane vil etter det ein trur måtte hentast frå djupvatnet i distriktet. Vi har svært lite kjennskap til dette djupvatnet og ein har derfor planar om å få igang eit måleprogram for å verte meir kjent med temperatur, surstoff og salinitet og årssvingingar i slike forhold. Dette program er ein i arbeid med saman med kommunene.

Kommunal arealdisponering for sjøområda har vore i emning over ein tid. Om dette skal ha form som kystsoneplan eller mindre delplan er ein uklar over. Ein har avventa fylket sin havbruksplan som no er til godkjenning. I avvente av denne har ein samla bakgrunns-data i distriktet for planarbeidet. Ein ventar no at slikt planarbeid vert igangsatt i distriktet, i alle kommuner.

Generell opning for taretråling er nyleg foretekje i distriktet. Denne aktivitet har vore lite påakta i mitt distrikt og er møtt med ulike reaksjonar. Distriktet skulle kunne ha bra forhold for slik aktivitet. Imidlertid kan det ventast noko motstand mot utbygging av denne aktivitet slik at det synest fornuftig å avvente utviklinga noko før ein prøver stimulere til at lokale aktørar vert med.

Tiltaksarbeid innan det tradisjonelle fiske synest ligge i å utnytte marginale ressursar. Med den store reduksjon i det lokale vårtorskefisket som har vore "berøbjelken" i det lokale kystfisket kan det synest som om den flåte som er avhengig av dette vil få store vanskar. Marginal-ressursar kan og synest oppbrukte då ein over fleire år har søkt etter slike.

Bankflåten synest vere inne i nedgang både i ressurs og pris på sitt tradisjonelle produkt. Foredling ombord eller tilrettelegging for vidare foredling kan synest som einaste måte å tilføre større fangstverdi, som det med auke i kostnadane er behov for. "Våre" fartøy som er relativt godt vedlike-haldne er heller eldre og burde derfor snarast hatt oppjustering av større omfang for å møte den hardare konkurransen ein ventar.

-0-

8.0 OPPSUMMERING / STATUS.

Samla må 1988 kunne karakteriserast å ha gitt ujamt resultat til dei ulike grupper innan fiske.

Fangstleddet.

Dei større og godt utrusta fiskefartøy hadde eit godt resultat. Særleg hadde fabrikkskipflåten eit godt resultat, men også ringnot hadde eit godt år.

For kystflåten og dei mindre fartøy vart resultatet svakt og for enkelte svært dårleg. Slik har det vore over fleire år og det medfører utarming av denne gruppe.

Mot slutten av året fikk ein fallande prisar for store deler av flåten og også melding om svakare tilvekst i ressursane slik at framtida kan synest noko usikker. Fornyng og tilvekst har vore svak i distriktet, og stordelen av flåten som har hatt relativt godt vedlikehald må likevel karakteriserast som eldre og lite egna for skjerp konkurranse. Ein meiner derfor at det er stort behov for fornyelse.

For fiskarane kan resultatet vere svært varierende for 1988. For Volda og Vanylven som vesentleg har sine fiskarar på den større flåte synest resultatet ha vore godt. Sande som har meir kystfiskarar viser mindre auke. Skjellskraping som ikkje svarte til forventningane gjev og noko negativt utslag. I den mindre flåte er resultatet frå brukbart til dårleg lønsmessig, men den overveiande del dårleg.

Foredlingsleddet:

Fiskeforedling er inne i vanskelege drifts-vilkår. Dei tradisjonelle marked er i økonomiske vanskar og våre produkt vert for dyre om vi skal vidareforedle. Generelt viser utførsel av fersk fisk stiging, men om det går på bekosting av foredla vare er auken lite fordelaktig.

Bedriftene i distriktet hadde svikt i omsetning og aktivitet i 1988. Nedgangen er relativ liten, men sidan det er langtidstendens som har pågått over fleire år er den urovekkande..

Dei marked som er gode betalarar i matvarer har mange konkurrerende utbud, og rikelige tilførselar. Konkurransen er i stadig skjerpning og vert vanskelegare å tilpasse seg.

Topp kvalitet og godt tilrettelagt produkt synest vere krav ein må etterkome om ein vil vere med.

Utviklinga synest gå mot større andel til eksport som råvare, då våre bearbeidingskostnader er for høge.

Rasjonalisering og effektivisering vert dermed stadig viktigare.

Fiskeoppdrett:

Fiskeoppdrett er inne i god utvikling og veksten i distriktet kan synest god samalikna med næringa ellers. Den tradisjonelle fiske-art Laks/aure dominerar utviklinga. Aure har hatt stagnasjon slik at laks er mykje einerådande i næringa. Dei nye artar er i kjømda, men foreløbig utan inntektsgivande betydning.

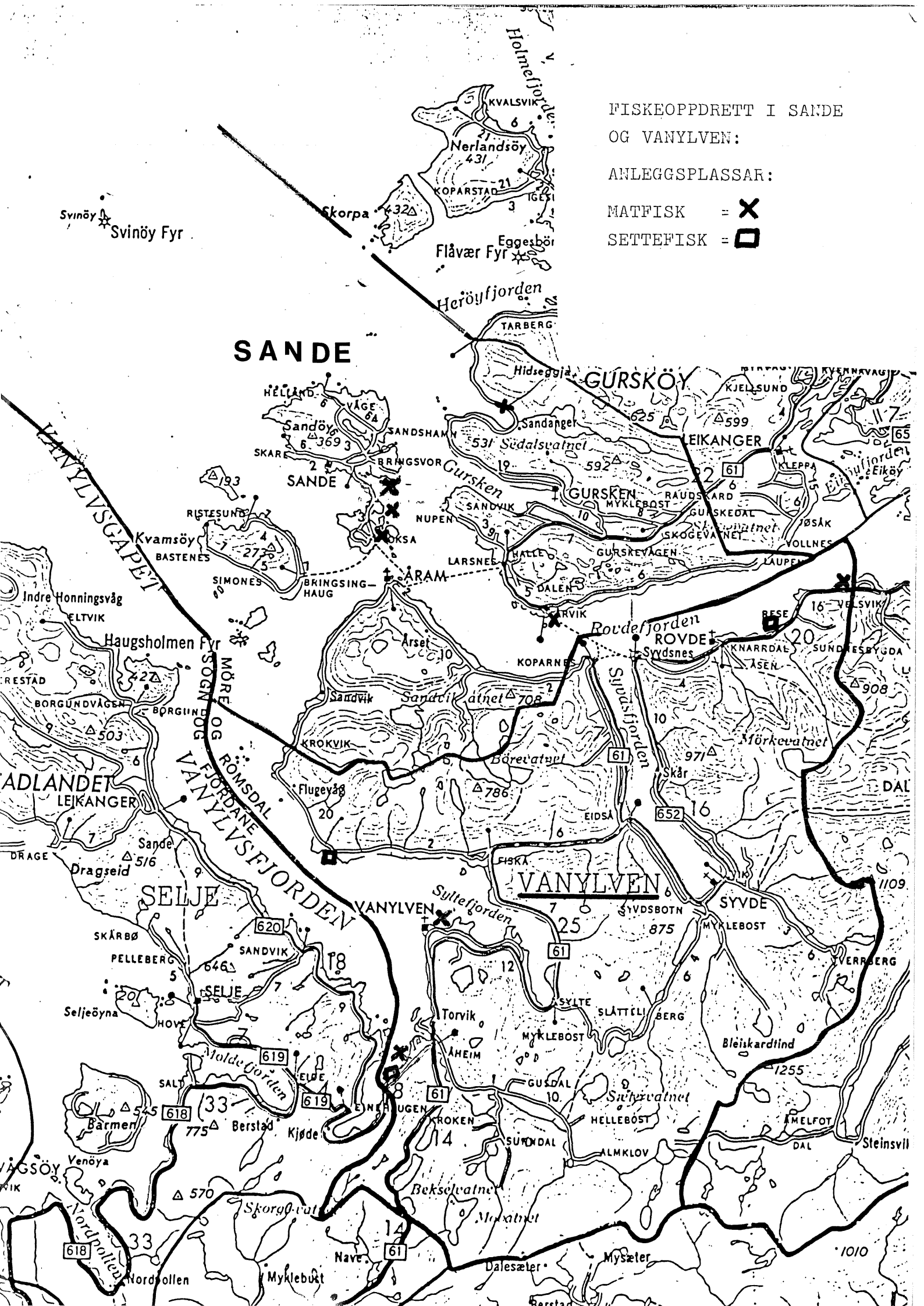
Næringsutøvarane i næringa innan distriktet viser stor dugleik og er innsatsvillige og framtidsretta. Ein kan dermed rekne med at om rammebetingelsane for ny aktivitet eller vekst vert tilfredstilte vil distriktet vere med på dei fleste felt.

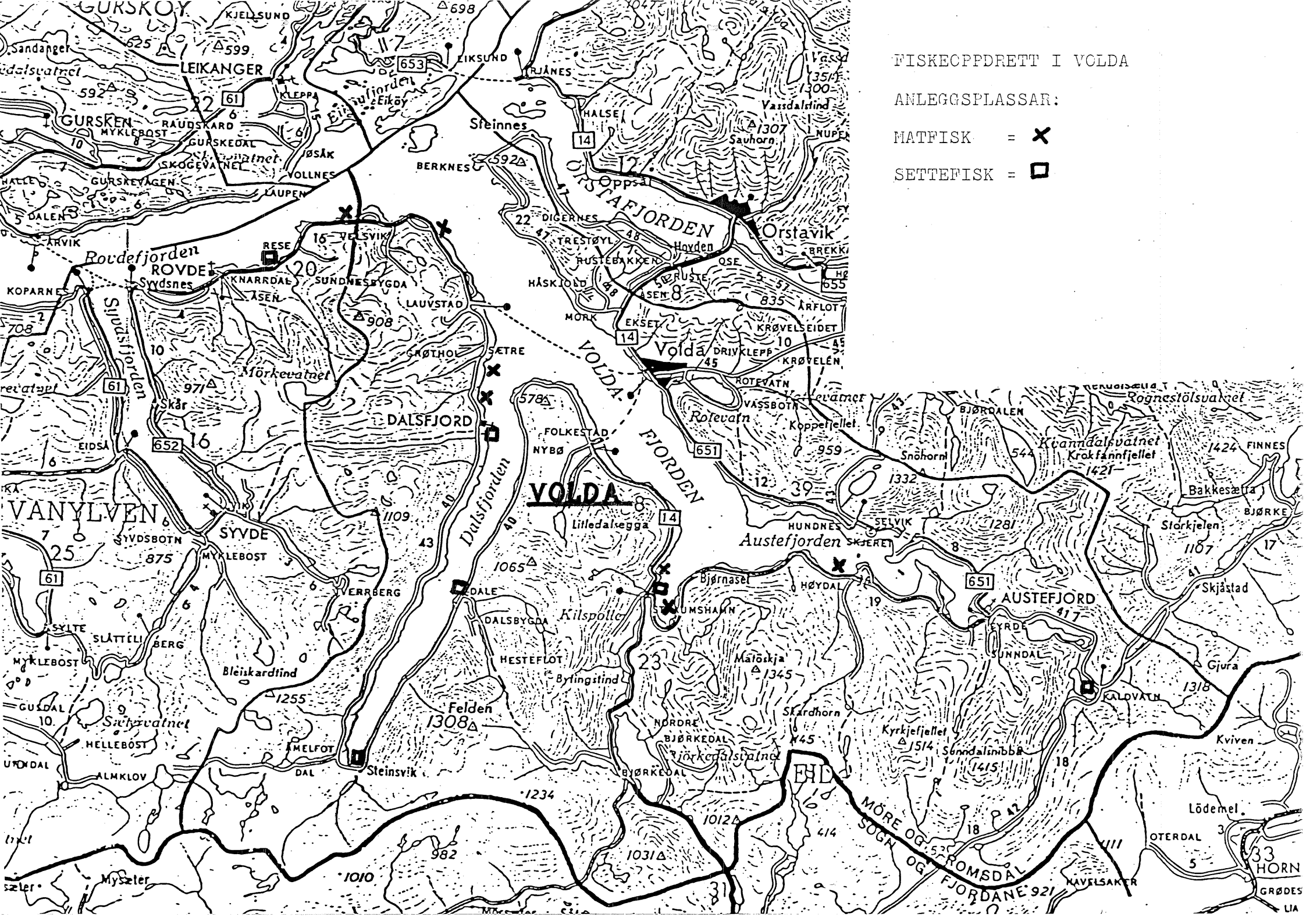
FISKEOPPDRETT I SANDE
OG VANYLVEN:

ANLEGGSPLOSSAR:

MATFISK = X

SETTEFISK = □

FISKECPPDRETT I VOLDA

ANLEGGSPLOSSAR:

MATFISK = X

SETTEFISK = □

